

**Донецький національний університет імені Василя
Стуса**

**Факультет інформаційних і прикладних технологій
Кафедра політології та державного управління
СИЛАБУС**

**навчальної дисципліни «ІСТОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА
ПОЛІТИЧНИХ ВЧЕНЬ»**

Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів ЄКТС
Період викладання	1 семестр
Рівень вищої освіти	перший
Спеціальність	052 «Політологія»
Освітня програма	Політологія
Викладач(і)	Іваницька Ольга Павлівна, д-р іст. наук, професор;
Профайл викладача(ів)	https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=N82wZj8AAAAAJ
Доступ до матеріалів курсу	https://classroom.google.com/ https://bitly.su/b77Ycg7
Контактна інформація	o.ivanytska@donnu.edu.ua

Анотація

ОК «Історія міжнародних відносин та політичних вчень» складена відповідно до профілю освітньої програми та освітньої програми підготовки бакалавр/магістр галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки формує інтегральні, загальні і фахові компетентності та програмні результати навчання, якими оволодіють студенти.

Мета вивчення навчальної дисципліни полягає у:

навчальної дисципліни передбачає, на основі класичних і нових теоретичних підходів визначити основні характеристики світової політики і міжнародних відносин з урахуванням сучасних тенденцій світового політичного процесу.

За результатами вивчення дисципліни слід очікувати наступні:

Загальні компетентності здобувачів вищої освіти

ЗК-1. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

Донецький національний університет імені Василя Стуса

- ЗК-2. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК-3. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК-4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК-5. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК-6. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК-7. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ЗК08 – здатність ухвалювати рішення та діяти відповідно до принципу неприйняття корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності

Фахові компетентності (СК):

- СК-1. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.
- СК-2. Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.
- СК-3. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.
- СК-4. Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.
- СК-5. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.
- СК-6. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.
- СК-7. Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.
- СК-8. Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.
- СК-9. Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефаківців

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН-1. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.
- ПРН-2. Вільно спілкуватися державною та однією з іноземних мов усно і письмово у професійній діяльності.
- ПРН-3. Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності.
- ПРН-7. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення.
- ПРН-8. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.
- ПРН-10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних

Донецький національний університет імені Василя Стуса

історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

РН-11. Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.

РН-12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

РН-13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

Організація та оцінювання навчання визначені «Порядком оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса» <https://surl.li/buymft> та «Положенням про організацію освітньої діяльності у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса» <https://surl.li/buymft> та «Методичні рекомендації до розробки критеріїв оцінювання типових завдань у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса» <https://surl.li/tosaiq>.

Форми поточних і підсумкових контролів – розв’язання тестів, опитування, прикладні завдання – практичні групові або індивідуальні завдання, творчі завдання – підготовка до написання наукових статей або тез, презентації тощо.

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти з дисципліни здійснюється на основі результатів поточного контролю.

Організація навчання за дисципліною відбувається в наступних форматах:

- 1) аудиторні заняття (лекції, практичні та лабораторні заняття);
- 2) самостійна робота здобувача під керівництвом викладача за допомогою платформи Microsoft Teams;
- 3) контрольні та індивідуальні роботи.
- 4) творчі проєкти, написання наукових статей та тез доповідей, участь у міжнародних, всеукраїнських та регіональних конференціях.

Протягом курсу викладач надає очні та онлайн-консультації, здійснює комунікацію зі здобувачами через корпоративну пошту Microsoft Outlook, Microsoft Teams.

Донецький національний університет імені Василя Стуса

Календарний план викладання дисципліни ІСТОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА ПОЛІТИЧНИХ ВЧЕНЬ»

Тиждень/ дата/ години	Тема	Форма проведення заняття	Завдання для практикумів і СРС (Зразок і вимоги розміщені у google classroom)	Термін виконання (дата і час)	Мах кількість балів
Модуль 1 (50 балів)					
1-й тиждень, 4 години	Підготовка, хід та рішення Паризької міжнародної конференції. Становлення Версальської системи (1919–1920 роки)	Лекція 1. Семінарське заняття.	Проаналізувати базові принципи міжнародних систем.	1-й тиждень	50
2-й тиждень, 4 години	Радянська Росія (СРСР) в системі міжнародних відносин у 1917 -1920-х роках	Лекція 2. Семінарське заняття.	Підготувати індивідуальні завдання.	2-й тиждень	50
3-й тиждень, 4 години	Міжнародні аспекти проголошення та розвитку Української держави та міжнародні відносини в період зміцнення Версальського порядку і відновлення європейської рівноваги (1917 – 1928 роки)	Лекція 3. Семінарське заняття.	З'ясувати особливості боротьби за незалежність України та причини її поразки.	3-й тиждень	50
4-й тиждень, 4 години	Міжнародні відносини в роки світової економічної кризи (1929-1933 роки) та початок руйнації Версальської системи міжнародних відносин	Лекція 4. Семінарське заняття.	З'ясувати фактори руйнації Версальсько-Вашингтонської системи.	4-й тиждень	50
5-й тиждень, 4 години	Міжнародні відносини в Азійсько-Тихоокеанському регіоні після Першої світової війни. Становлення Вашингтонської системи міжнародних відносин та її стабілізація	Лекція 5. Семінарське заняття.	Есе на запропоновані теми. З'ясувати особливості МВ в Азійсько-Тихоокеанському регіоні.	5-й тиждень	50
6-й тиждень, 4 години	Формування та розвиток близькосхідної підсистеми міжнародних відносин	Лекція 6. Семінарське заняття.	Скласти хронологічну таблицю міжнародних подій в цьому регіоні.	6-й тиждень	50
7-й тиждень,		Лекція 7. Семінарське заняття.	Реферування наукових статей	7-й тиждень	50

Донецький національний університет імені Василя Стуса

4 годин	Становлення та розвиток підсистеми міжнародних відносин в регіоні Середньої Азії і Середнього Сходу			8-й тиждень	50
8-й тиждень, 4 години	Особливості розвитку африканської підсистеми міжнародних відносин	Лекція 8. Семінарське заняття.	Підготовка есе на запропоновані теми.	8-й тиждень	50
9-й тиждень, 4 години	Формування та розвиток системи міжнародних відносин у Латино-Карибському регіоні (1918 –1945 роки)	Лекція 9. Семінарське заняття.	З'ясувати особливості МВ у Латино-Карибському регіоні.	9-й тиждень	50
36 годин		Модульна контрольна робота 1		9-й тиждень	
Модуль 2 (50 балів)					
10-й тиждень, 4 години	Початок кризи та руйнації Версальської системи міжнародних відносин (1933-1938 роки)	Лекція 10. Семінарське заняття	З'ясувати події, які започаткували кризу Версальської системи міжнародних відносин.	10-й тиждень	50
11-й тиждень, 4 години	Міжнародні відносини в Азійсько-Тихоокеанському регіоні в роки кризи і руйнації Вашингтонської системи міжнародних відносин Початок Другої світової війни (1 вересня 1939 – 22 червня 1941 року)	Лекція 11. Семінарське заняття	З'ясувати основні протиріччя між провідними світовими країнами.	11-й тиждень	50
12-й тиждень, 4 години	Напад Німеччини на СРСР і початок радянсько-німецької війни (22 червня 1941- листопад 1942 року). Військові дії та міжнародні відносини на третьому етапі Другої світової війни (зима 1942/43 – грудень 1944 року).	Лекція 12. Семінарське заняття	Проаналізувати договірну базу між СРСР та Німеччиною.	12-й тиждень	50
13-й тиждень, 4 години	Латино-Карибський регіон та Друга світова війна. Міжнародні відносини в регіоні Тихого океану (1939 – весна 1945 року)	Лекція 13. Семінарське заняття	Проаналізувати особливості регіону у Другій світовій війні.	13-й тиждень	50

Донецький національний університет імені Василя Стуса

14-й тиждень, 6 годин	Міжнародні відносини та співпраця країн антигітлерівської коаліції (січень 1945 –вересень 1945 року)	Лекція 14. Семінарське заняття	Проаналізувати результати співпраці антигітлерівської коаліції.	14-й тиждень	50
20 годин		Модульна контрольна робота 2 Залік		15-й тиждень Екзаменаційний період	50

Самостійна робота здобувача під керівництвом викладача, практикуми за темами та контрольні заходи відбуваються за допомогою Google Classroom <https://classroom.google.com/>. Кожне завдання (закладка «завдання») містить: інструкцію до виконання, критерії оцінювання, дедлайн, матеріал для опрацювання. Курс відкривається для кожного здобувача і містить матеріали, завдання, уточнений календарний план з датами і прозоре накопичування оцінок кожним здобувачем у відкритому доступі (закладка – «оцінки»).

Донецький національний університет імені Василя Стуса

Форми оцінювання результатів навчання:

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАЙ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Методи оцінювання результатів навчання залежать від форм навчання.

Основними формами поточного контролю є:

- робота на лекціях, усне опитування;
- виконання та захист практичних робіт;
- модульні контрольні роботи.

Основними формами підсумкового контролю є:

- екзамен;
- індивідуальне творче завдання.

Здобувач вищої освіти самостійно обирає форму підсумкового контролю. Складання заліку не є обов'язковою формою підсумкового контролю.

Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни, навчальним планом якої передбачено залік, виставляється як сума балів за поточний та підсумковий контроль.

Система оцінювання результатів навчальних досягнень :

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
0-59	FX	незадовільно	не зараховано

Зарахування результатів навчання, отриманих в неформальній освіті. Відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих шляхом неформальної освіти, у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса (<http://surl.li/bislu>), передбачено можливість перезарахування результатів неформальної освіти, максимальний обсяг перерахувань в межах ОК не більше 70% від кількості годин/кредитів за відповідним ОК, отримані результати можуть бути зараховані під час оцінювання знань здобувачів у рамках окремих модулів, тем, поточних контролів у межах ОК відповідно до компетентностей, запланованих результатів навчання та критеріїв оцінювання, зазначених у силабусі.

Зарахування результатів неформального навчання, як складової частини поточного або підсумкового контролю за дисципліною, можливе за умов подання здобувачем підтверджуючих документів до кінцевої дати поточного або підсумкового контролю.

Політика академічної поведінки та доброчесності (плагіат, поведінка в аудиторії): конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем. Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Недопустимі списування у ході лабораторних занять, контрольних роботах, на іспиті. Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність; робота в аудиторії з відключеними мобільними телефонами.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання. Здобувачі мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів, та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із визначеними процедурами. Здобувачі мають право оскаржити результати заходів, які передбачені програмою курсу але обов'язково аргументовано, пояснивши, з яким критерієм не погоджуються.

Дотримання норм академічної доброчесності у ЗВО. Оцінка за виконане завдання не зараховується у випадку порушення здобувачем норм академічної доброчесності. Під час поточних та підсумкових контрольних заходів заборонено списувати та використовувати допоміжні інформаційні ресурси, окрім дозволених.

Донецький національний університет імені Василя Стуса

Конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем. Необхідно бути взаємно толерантними, поважати думку іншого.

Дотримання академічної доброчесності передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- використання нетрадиційних підходів до розв'язання математичних задач, застосовуючи і уже відомі рішення і внесення коригуючих моментів;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методи досліджень і джерела інформації.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Повне виконання завдання по темі означає виконання усіх завдань, що містяться у календарно-тематичному плані, з аргументацією висловлюваних тез та/або з відповідними посиланнями. Відсутність аргументації зменшує загальну оцінку на 25%. Виконання не усіх завдань з теми зменшує оцінку за тему пропорційно до їх кількості з округленням на користь здобувача. Виконання завдання з порушенням дедлайну без поважних причин зменшує оцінку за тему на 20 %.

Політика щодо пропусків занять

Протягом семестру здобувач може пропустити два заняття і не відпрацьовувати їх, всі інші підлягають відпрацюванню. Якщо Ви пропустили лекцію, маєте самостійно її опрацювати, використовуючи презентацію розміщену в Moodle та чинне законодавство з даної теми, і дати усну відповідь на декілька запитань з теми, пройти тести після теми. Якщо Ви пропустили практичне заняття, то виконуєте практичні завдання, які вирішувалися на парі і завдання для самостійної роботи та надсилаєте на outlook викладачу. Здобувачі, які навчаються за індивідуальним графіком, можуть відвідувати пари за вільним графіком, але повністю виконувати обсяг завдань з курсу.

Список рекомендованих джерел та інформаційних ресурсів

1. Джерела

1. Кондратюк, М. І. *Історія міжнародних відносин: навчальний посібник* / М. І. Кондратюк. – К. : НУ «Острозька академія», 2021. 384 с.
2. Петренко, О. В. *Політичні вчення й теорії. Основи сучасного політичного мислення* : підруч. / О. В. Петренко. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2020. 312 с.
3. Шевчук, І. П. *Теорії міжнародної політики: навч.-метод. посібник* / І. П. Шевчук. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. –276 с.
4. Захарченко, Т. О. *Моделі міжнародного співробітництва* / Т. О. Захарченко. – Одеса : ОНУ, 2022. 204 с.
5. Дьяків, С. М. *Глобальна політика: сучасні виклики й стратегії* / С. М. Дьяків. К. : КНУ ім. Т. Шевченка, 2023. 328 с.
6. Jones, E. (2022). *Understanding International Relations: Theories and Concepts*. Routledge. 310 p. (англ.)
7. Smith, L. M. (2021). *Global Political Theory in the 21st Century*. Oxford Univ. Press. 256 p.
8. Brown, T. (2020). *International Diplomacy: History and Practice*. Cambridge Univ. Press. –290 p.

Допоміжна література

1. Максименко, І. В. *Безпекові концепції сучасного світу* / І. В. Максименко. – К. : Драгоманова НПУ, 2022. 240 с.
2. Кравчук, Ю. Р. *Роль міжнародних організацій у врегулюванні конфліктів* / Ю. Р. Кравчук. Одеса : ОНУ, 2021. 198 с.
3. Green J. *New Developments in International Law*. London : Palgrave, 2023. 220 p.

Донецький національний університет імені Василя Стуса

4. Lee P. *Regional Integration and Global Governance*. – Berlin : Springer, 2022. 264 p.
5. Wilson A. *Contemporary Challenges in International Relations*. London : Palgrave Macmillan, 2021. 232 p.
6. Müller C. *Diplomacy in the Digital Era*. – Hoboken : Wiley, 2020. – 200 p.
7. Chen L. *East-West Relations in a New Global Order*. London : Bloomsbury Academic, 2023. 248 p.
8. López R. *International Political Economy Today*. London : Routledge, 2022. – 276 p.
9. González S. *Human Rights and Global Politics*. Cambridge : Cambridge University Press, 2021. 254 p.
10. Anderson D. *Security Studies: Theory and Practice*. – Oxford : Oxford University Press, 2020. 312 p.
11. Novak M. *Post-Soviet Space: Political Transformation*. – Berlin : Springer, 2019. 288 p.
12. Petrov V. Special issue: Ukraine in international affairs // *Global Politics Review*. 2018. Vol. 15, No. 3. P. 45–78.

3. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека військово-історичної літератури – <http://militera.lib.ru/>
2. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського - <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Національний інститут проблем міжнародної безпеки www.niisp.org.ua/ (зараз не існує, але архівна версія сайту збереглася)
4. Національний інститут стратегічних досліджень при Президенті України www.niss.gov.ua/
5. Національна історична бібліотека. – <http://ancientrome.ru/publik/tijov/tijov01-f.htm>
6. Вінницька обласна універсальна наукова бібліотека ім. К.Л. Тімірязєва <http://www.library.vn.ua/>
7. Наукова бібліотека ДонНУ. – library.donnu.edu.ua
8. Інститут Історії України – history.org.ua.

Викладач

д.і.н., професор кафедри
політології та державного управління

Ольга ІВАНИЦЬКА

Завідувач кафедри

політології та державного управління
д.політ.н.,

професор

Олена ЧАЛЬЦЕВА

Гарант освітньої програми

Юля ОКУНЬОВСЬКА